

PRZEDPŁATA:
 ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal. 20 Sgr
 na całe Prusy 2 Tal.

INSERATY:
 1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1 szerokości przy-
 mują się tylko w ekspedycji.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Do czytelników gazety.

Z kończącym się drugim kwartałem przypominamy, iż prenumerata ćwierćroczna dla tutejszych czytelników wynosi 1 Tal. 20 Sgr., dla zamiejscowych 2 Tal. — Zamiejscowi czytelnicy odbierać będą za tę cenę codziennie z wyjątkiem poniedziałków wychodzącą gazetę na wszystkich Król. Urzędach Pocztowych w całej Monarchii.

Prenumerata exempl. na papierze kancelaryjnym wynosi 15 Sgr. ćwierćrocznie więcej od powyższej ceny. — Nie naszą będzie winą, jeżeli dla późniejszego zamówienia w ciągu bieżącego kwartału, poprzedzające numera nie będą mogły być przesłane.

Dla wygody Szanownej Publiczności tutejszej będą także: Pan **G. Bielefeld** kupiec w starym rynku pod Nr. 87., PP. **Krug i Fabricius**, kupcy przy Wrocławskiej ulicy Nr. 7., Pan **Jakób Appel**, kupiec, przy ulicy Wilhelmowskiej Nr. 9., Pan **M. Graeiser**, kupiec, na rogu Berlińskiej i Młyńskiej ulicy Pan **Adolf Lutz** przy placu Wilhelmowskim pod Nr. 10., Pan **Karol Borchardt**, kupiec na rogu Fryderykowskiej i Lipowej ulicy Nr. 19., kupiec Pan **Lubedzki** na Chwaliszewie w domu Engla, i P. **Pajewski** na Chwaliszewie pod Nr. 95. obok apteki, przyjmować prenumeratę na naszą gazetę i wydawać ją będą prenumeratom wieczorem dnia poprzedzającego, o godzinie 6½.

Mogą także miejscowi czytelnicy zapisywać się na Król. pocztę, ale według wyższego rozporządzenia w tym przypadku opłacać muszą cenę jak zamiejscowi to jest 2 Talary.

Ważniejsze telegraficzne wiadomości podaje Gazeta Wielkiego Xięstwa Poznańskiego o 12 godzin, a nieraz o dwie doby wcześniej niż wszystkie do Poznania nadchodzące gazety.

Poznań, dnia 24. Czerwca 1856.

Ekspedycja Gazet W. Deckera i Spółki.

Telegraficzne wiadomości.

Paryż, 21. Czerwca. — Monitor dzisiejszy donosi z Krymu pod dniem 13. b. m., że 97,446 ludzi z wojska francuskiego wsiadło na okręty, zostaje się jeszcze w Krymie 23,673.

Paryż, niedziela 22. Czerwca. — Dzisiejszy Monitor usmierza obawy rękodzielników. Przez cla ochronne mają być zastąpione cla prohibicyjne. Rząd sam wniesie o podwyższenie cewnych cel. Książę regent badeński przybył tu wczoraj. Książę Oskar szwedzki wyjechał.

Bruksela, w sobotę dn. 21. Czerwca w wieczór. — Independance dzisiejszy wieczorny donosi z Paryża, że rada stanu przyjęła projekt, w którym zapewnia się dzieciom każdej córki Ludwika Filipa renta 200,000 franków wynosząca.

Berlin, 22. Czerwca. — Najj. Pan raczył nadać bar. Gans szlachetnemu w Putlitz Wolfshaden z Wolfshagen, ptu Zachodniopriegnitz; jako i dziedzicowi dóbr szlacheckich Buggenhagen z Dambeck, ptu Greifswaldskiego godność szambelańska. Justycyaryuszowi urzędu górniczego w Halberstadt panu Albertowi Wilhelmowi Gerhardt Fryderykowi Hedike, charakter radcy górniczego i inspektorom rejencyjnym pp. Nachtigall i Beckmann w Magdeburgu charakter radców kancelaryj.

Berlin, 20. Czerwca. — Domysł, że król Jego Mość skróci odwiedziny swe w południowych Niemczech, potwierdza się, aby przywitać arcyrksięcia austriackiego Ferdynanda Maksymiliana, któregoż pobyt w Poczdamie krótkim tylko będzie.

— Na koronację cesarza Aleksandra II. w Moskwie, mającą się odbyć z niesłychaną okazałością, ma być ze strony Prus wysłanym książę Fryderyk Wilhelm.

(Kor. Cz.) Cesarzowa odjechała wczoraj 14. do Wejmaru. Król wyjeżdża jutro, w towarzystwie prezesa rady ministrów, p. Manteuffla do Stuttgardu. W. ks. Michał towarzyszy cesarzowej. Książę admirał pruski Adalbert udał się do Gdańska, gdzie ekwipuje się flotylla pruska, z którą książę odbywać będzie ćwiczenia morskie. Rząd ma projekt założenia nowego portu wojennego na wyspie Rugii. Komisja w tym celu wyznaczona uznała odnogę morską Jasmuno, wierzniętą w środek wyspy za najdogodniejszą. Przekopanie wązkiego przesmyku pomiędzy Arkoną a Stopnicą (Stubbenkammer) otworzyłoby wejście do portu, który mógłby być bardzo obronnym, bo położenie nader korzystne.

W kwestyi małżeństw zachodziły w ostatnich czasach częste konflikta pomiędzy narzeczonymi a duchownymi ewangelickimi. Duchowni wzbraniłi się dawać ślubu narzeczonym, którzy, oboje lub jedna strona, poprzednio już zostawali w ślubach małżeńskich, potem byli rozwiedzeni, lecz których dawniejsi małżonkowie lub małżonki jeszcze zostają przy życiu. Wzbranianie się to duchownych było w sprzeczności z obowiązującym prawem krajowym i panującym dotąd zwyczajem. Zanoszenie skargi do władz cywilnych i wyroki tychże, nakazujące duchownym dawać ślubów; nie nie skutkowały. Rzec poszła do naczelniej rady kościelnej, a gdy ta nieśmiała przez żadne postanowienie naruszyć sumienia duchownych powołujących się na pismo święte, poszła do samego tronu. Król wezwał rozporządzeniem z dnia 8. Marca r. b. syndykat koronny (który jak wiadomo składa się z powołanych członków izby panów) o danie opinii swęj w tęg kwestyi, mianowicie o danie odpowiedzi na

pytanie: czy w przywiedzionych wyżej przypadkach pastor ewangelicki może być zmuszonym do dania ślubu? Syndykat odpowiedział: 1) że z mocy praw li cywilnych zmuszonym być nie może; że zmuszonym może być tylko w tym razie, jeśli przyczyna rozvodu nie da się oprzeć na piśmie świętym; 2) że władze cywilne nie mają żadnej kompetencji, zmuszać duchownego ewangelickiego do dawania ślubów, ani go brać za niedopełnienie tego w karę. Syndykat składa się z 13 następujących osób mniej więcej reputowanych nazwisk: minister sprawiedliwości Simons, Bauerband, Daniels, Duesberg, Frankenberg-Ludvigsdorf, Götze, Homeyer, Muchler, Pernice, hr. Rittberg, Stahl, Uhden i hr. Voss. Opinia i jej motywa uchwalone były większością 11 głosów przeciw 2. Kwestya sporu nie jest bynajmniej przez to rozstrzygniętą. W łonie syndykatu podniesiono kwestyą małżeństw cywilnych, ale większość członków nie chciała się nią zająć, uważając ją za nie należącą do rzeczy i do kompetencji syndykatu. Dozwolenie małżeństw cywilnych najłatwiejby sporem tym położyło koniec. Ale wątpię, aby dzisiejszy zarząd kościoła ewangelickiego w Prusiech zgodził się na zaprowadzenie tęg instytucyi. Kościół ewangelicki dąży, w obec tegoczesnych usilności kościoła katolickiego, do coraz silniejszej organizacyi, tak we wzgledzie ducha swego jak we wzgledzie formy. Wiadomo już, że w tym roku zbierze się synod powszechny w Berlinie z całych protestanckich Niemiec. Z Anglii zaś wyszła niadawno temu propozycja od ewangelickiego związku, aby zwołaną była europejska konferencya ewangelicka, złożona z najznakomitszych ludzi kościoła, w celu naradzenia się nad wspólnymi jego interesami. Konferencya przygotowawcza ma się zebrać w bieżącym roku w miesiącu Wrześniu w Frankfurcie n./M. Konferencya powszechna ma się odbyć w przyszłym roku w Berlinie.

Przygotowania do tegorocznych wyścigów zapowiadają wielki zjazd ich miłośników. Powiększają się one z każdym rokiem, i niezadługo świetność ich równać się będzie świetności wyścigów angielskich. Poczynają się 20. bm. i trwać będą 4 dni. Prócz tego przeznaczone są dwa dni na gonitwy polowania. Zapisanych jest w ogóle 37 gonitw i zakładów bez liku. Ponieważ w tym samym czasie odbywa się jarmark na wełnę, Berlin będzie przez kilka dni bardzo ożywiony.

Znany przez prace swe w zakresie literatury i mowy niemieckiej profesor tutejszego uniwersytetu i członek akademii Fryderyk von der Hagen umarł w 76 roku życia dnia 11. b. m. Był on rodem z Schmiedeberga w Marchii. Stara poezya niemiecka, którą się zmarły najwięcej zajmował, wiele mu zawdzięcza.

Wirtemberg, 19. Czerwca. — Wczoraj dano w królewskim teatrze nadwornym na cześć pobytu króla Jegomości Pruskiego operę wystawną. Znajduje się tu także cesarzowa rosyjska wdowa, i J. C. Mość w. książę Michał.

Rosya.

Petersburg, 10. Czerwca. — Przez rozkaz cesarski do zarządu wojennego, z dnia 30. Maja, dowódzca 1. brygady 9. dywizyi piechoty, zostający w artyleryi połowej pieszej, generał major Szejdemann, został mianowany naczelnikiem sztabu artyleryi 1. armii.

— Przez dyplomy cesarskie z dnia 15. Kwietnia, najmłodszy mianowani zostali kawalerami orderu św. Stanisława klasy 1., generał major inżynierów Dzieczkanc I, i generał major Gartong, komendant twierdzy Zamościa.

— Przez ukaz cesarski do kapituły orderów, mianowany został kawalerem ordgru św. Stanisława kl. 2., asessor kolegiálny Okunew, pierwszy sekretarz poselstwa cesarskorosyjskiego w Rzymie.

